אוצר מדרשים — סדר יצירת הולד

סדר יצירת הולד

[בית המדרש ח"א 153]

כיצד יצירת הולד, אמר ר' יוחנן מאי דכתיב עושה גדולות ואין חקר נפלאות עד אין מספר, אלו גדולות ונפלאות שהקב"ה עושה ביצירת הולד. שבשעה שאדם בא לשמש מטתו עם אשתו הקב"ה קורא למלאך הממונה על ההריון ואומר לו דע כי פלוני מזריע הלילה יצירת האדם, ואתה לך ושמור אותה טיפה וטול אותה בספל וזרה אותה בגורן לשלש מאות וששים וחמשה חלקים, והוא עושה כך ונוטל הטיפה ומביאה לפני הקב"ה ואומר לפניו רבש"ע עשיתי ככל אשר צויתני. וטיפה זו מה תהא עליה גזור עליה כרצונך, מיד הקב"ה גוזר עליה אם גבור או חלש או ארוך או גוץ זכר או נקבה טיפש או חכם עשיר או עני, אבל צדיק או רשע אינו גוזר דאמרינן הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. מיד רומז הקב"ה למלאך הממונה על הרוחות ואומר לו הבא לי רוח פלוני, שכך וכך הם עושים בהבראם מיום שנברא העולם עד שכלה העולם. תיכף בא לפני הקב"ה ומשתחוה לפניו, באותה שעה אמר לו הקב"ה הכנס בטיפה זו, מיד פותח הרוח את פיו ואומר לו רבש"ע די לי בעולם שהייתי מיום שנבראתי, אם רצונך אל תכניסני בטיפה זו סרוחה כי קדושה וטהורה אני, א"ל הקב"ה העולם אשר אני מכניסך הוא טוב מן העולם אשר היית, וכשיצרתיך לא יצרתיך אלא לטיפה זו, מיד מכניסו הקב"ה על כרחו בתוך אותה טיפה, וחוזר המלאך ומחזיר הרוח בתוך מעי אמו ומזמן שם שני מלאכים ושומרים אותו שלא יפול, ומניחים לו נר דלוק על ראשו שנאמר בהלו נרו עלי ראשי, ומביט ורואה מתחלת העולם ועד סופו, ובבקר נוטלו המלאך ומוליכו לגן עדן ומראה לו הצדיקים היושבים בכבוד ואומר לו תדע למי היה אותו רוח? א"ל לאו, א"ל אותו שאתה רואה באותו כבוד ובאותה מעלה נוצר כמותך במעי אמו, וכן זה וזה ושמרו חוקי ומשפטי הקב"ה, אם תעשה כמותם – אחר מותך כאשר מתו הם תזכו למעלה הזאת ולכבוד הזה כאשר אתה רואה, ואם לאו סופך לילך אל המקום אשר אראך. לערב מוליכו לגיהנם ומראה לו הרשעים שמלאכי חבלה מטרידין אותם וחובטין ומכין אותם במלקות של אש והם צועקין אוי ואבוי ואין מרחמין עליהם, ואומר לו המלאך בני הידעת מי המה אלו הנשרפין? ואומר לאו, א"ל תדע שאלו נוצרו מטיפה סרוחה במעי אמן כמוך ויצאו לעולם, אך לא שמרו עדות וחקות הקב"ה לכך באו לחרפה זו. ועתה בני תדע כי סופך לצאת מן המקום הזה ולמות, לכן אל תהי רשע אך תהי צדיק ותחיה לעולם הבא, ומנין שכך הוא שנאמר יִתְמָךְ דְּבָרַי לִבֶּךָ שְׁמֹר מִצְוֹתַי וֶחְיֵה, ומטייל אותו מן הבקר ועד הערב ומראה לו כל מקום שידרוך כף רגלו ומקום שעתיד לדור בו ומקום שעתיד ליקבר בו ואח"כ מראה לו עולם הטובים והרעים, לערב מחזיר אותו למעי אמו והקב"ה עושה לו דלתים ובריח שנאמר ויסך בדלתים ים בגיחו מרחם יצא, וכתיב ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך ואומר לו

הקב"ה עד פה תבא ולא תוסיף. ומונח הולד במעי אמו ט' חדשים, ג' חדשים הראשונים הוא דר במדור התחתון וג' אמצעיים במדור האמצעי וג' האחרונים במדור העליון, ואוכל מכל מה שאמו אוכלת ושותה ממה שאמו שותה ואינו מוציא רעי שאלמלא כך תמות אמו, ולכך נאמר עושה גדולות וגו'. וכאשר הגיע זמנו לצאת בא אותו המלאך ואומר לו צא כי הגיע זמנך לצאת לעולם, והוא משיב והלא כבר אמרתי בפני מי שאמר והיה העולם שדי לי בעולם אשר הייתי דר בו, ואומר לו עולם שאני מכניסך יפה הוא, ועוד שעל כרחך אתה נוצר במעי אמך ועל כרחך אתה נולד ותצא לעולם. מיד בוכה הוא, ולמה הוא בוכה? מאותו עולם שהיה בו שמניחו. וביציאתו מכה אותו המלאך תחת חוטמו ומכבה הנר שעל ראשו ומוציאו על כרחו ושוכח כל אשר ראה. ועוד ביציאתו הוא בוכה ולמה, מפני שמחליפין לו שבעה עולמות באותה שעה: עולם ראשון דומה למלך שהכל שואלין בשלומו ומתאוים לראותו ומנשקין ומחבקין אותו עד שהוא שנה, עולם שני דומה לחזיר שהוא תדיר בתוך אשפתות כך הוא בשתי שנים תדיר בצואה ובפרש, עולם שלישי דומה לגדי שהוא מרקד במרעה כך הוא מרקד לכאן ולכאן עד שהוא בן חמש שנים, עולם רביעי דומה לסוס כשהוא הולך בסרטיא בגסות הרוח כך התינוק מהלך בגסות ומשתבח בבחרותו עד שהוא בן י"ח שנים, עולם חמישי דומה לחמור שנותנין אוכף על כתפו כך מניחין עליו ונותנין לו אשה ומוליד בנים ובנות ומחזר אחר פרנסת בניו ובני ביתו, עולם ששי דומה לכלב שמחזר אחר פרנסתו וחוטף לכאן ולכאן כחצוף למזונותיו וגונב מזה וגוזל לזה ואינו מתבייש, עולם שביעי אינו דומה לכלום כי נשתנה מכל דבר, גם בני ביתו מקללין אותו ומבקשין מיתתו ואפילו תינוקות משחקין ממנו. לסוף הגיע זמנו למות ואז בא המלאך אצלו ואומר לו מכיר אתה לי? והוא אומר הן, א"ל ולמה באת היום אצלי, וא"ל להוציאך מן העולם, מיד בוכה ומשמיע קולו מתחילת העולם ועד סופו ואין כל בריה יכולה לשמוע קולו אלא תרנגול בלבד, ואומר למלאך והלא הוצאתני משני עולמות והנחתני בעולם הזה אשר אני דר בו, ואומר לו המלאך והלא כבר אמרתי לך שעל כרחך נוצרת ונולדת ותמות ועתיד אתה ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, והרי הן ארבעה עולמות שהראה הקב"ה לאליהו ז"ל שנאמר צא ועמדת לפני ה' בהר, אמר הקב"ה לאליהו מה הן ארבעה, א"ל רבש"ע איני יודע, א"ל הקב"ה אלו הן ארבעה עולמות שאדם עובר בהן: רוח גדול חזק זה העולם הזה שהוא דומה לרוח, ואחר הרוח רעש כלומר אחר העולם הזה יום המיתה שהוא מרעיש כל גופו של אדם, ואחר הרעש אש כלומר אחר יום המיתה דינה של גיהנם שהוא אש, ואחר האש קול דממה דקה כלומר אחר אויר של גיהנם יום הדין הגדול שהוא דממה דקה.